

Nro 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Szent-György Havának 19-ik napján
1793. esztendőben.*

---

*A' múlt Mártiusi Tábororás históriájának
folytatása.*

A' nevezett hólnapnak u. m. Mártiusnak 28. napján, mint egy dél után két óraker érkeztek a' Ts. K. seregek az ellenségnek sántzai eleibe, holott minden halasztás nélkül hadi rendbe álván, *Károly* fő hertzeg, kórmánya alatt lévőkkel óldalaslag mazsirozott, olly fel tétellel, hogy vagy az ellenség bal szárnyára rohanhasson, vagy hátul meg kerülhesse. Ugy is történt a' dolog, szerentsésen oda érkezett, és a' midőn észre sem vette volna az ellenség, akkor toppant óldala mellé, mintegy 14 vagy 16 ágyúkkal, melyek után állott a' gyalogság, jobbra *la Tour*

dragonyosai, balra pedig néhány osztályok *Esterházy* húszár regementyéből. Az ellenségnek creje öt nagy, és sok ágyúkkal 's gyalogsággal meg rakatott sántzokból állott. A' sántz háta megett is gyalogság volt, 's ennek két szárnyán, mintegy 800 vagy 1000. főből álló lovasfág. Hátok megett vala egy szép erdő. Még eleve meg parantsoltattott a' *La Tour* Regementyének, hogy miheiyt az ellenségnek két sántzaiban fekvő ágyúknak kerekkei el lövöldöztetvén, halzonvétél nélkül valókká lejéndnek, és a' Frantziák rendeletlenségbe eséndenek, leg ottan oldalról ök, hátúl pedig a' magyar huszárok rohannyanak réájok. Allig süthette el az ellenség kéttzer sántzban fekvő ágyúit, a' midön már meg kellett nékiek süketúlni, melylyet észre vévén a' *La Tour* dragonyos regementye, ki mozdúlt álló helyéből, és keménnyen meg támadván az ellenséget annyira meg zavarta azt, hogy kéntelen volt sántzainak, 's azokban fekvő ágyúinak oda hagyásával a' háta megett fekvő erdőbe vonni magát. Ekkor az ellenség frontya előtt meg állott Ts. K. seregek előre mazsirozván, azon dombot, mellyen a' Frantzia tábor fekdüdt, el foglalta, és a' még hátra maradott ellenséget is Aquisgránum felé futni kényszerítette. Illyenképen lévén a' dolog, nem is üzték a' miéink tovább öket, meg elégedvén ezen tanjájkoknak szerentsés el foglalásával, annyival inkább, mivel éjféltől fogva szüntelen való foglalatóságban, az az marzsirozásban és viaskodásban töltötték el a' napot. A' fő kórmányozó 's vele együtt több nagy fő tisztek Aldenhovenbe szállottak bé quártélyba, a' gyözedelmes seregek pedig annak környékén fekvő falukba. Ebben az első tsatában esett el a' *La Tour* dragonyos Regementyének Obestere *Pforzheim* és *Meszmaker* kapitány, kikről immár fellyebb, u. m. a' M. Kurirnak 11. lapján emlékezetet tettem. Leg alább 800 vagy 1000 ember esett el az ellenség közzül, és 7 ágyúkat vesztett el. A' mint fellyebb meg mondtam, azon éjjel *Clairfait* hadi Tármaster is által ment a' Roer vizén, és mingyárt meg fu-

támtatta az ottan fekvő ellenséget; Kinek üzérére G. M. Boros és Hapancourt küldetttenek. Amaz sokat el fogott közülök, e' pedig, Pr. Koburg dragonyosai közül egy divisióval, hat osztály *Blanckenstein* vitéz magyar huzárok-kal, és egy divisió *Royal Alemand* nevét viselő ki költözött frantzia sereggel három izben bukkant az ellenségre, melly nagyobb, 's kisebb osztályokta vala fel osztattatva. Az első 200 főből álló osztályt egészen el vesztegette; a' másodikba, melly mintegy 400 emberből állott, *Blanckenstein* regementyebéli Oberstlajtnant Sz. Kereszt-vágott bé, és nemcsak sokat meg ölt közzöle; hanem ennekfelette 125 embert és 3 ágyút is el fogott. A' harmadik osztályt, melly mintegy 600 főre ment, Pr. Koburg dragonyos regementénél álló kapitány Báró *Schaurath* támadta meg, és rész szerént le vágatta, rész szerént meg sebesítette és fogságba ejtette őket. Illyenképen *Clairfait* hadi tármester is győzedelmet vévén az ellenségen, közelebb rukkolt a' Pr. Koburg seregeihez.

A' Württembergi Printz kormányára bizattatott Ts. K. sereg hátra maradván *Eschweilernél*, az alatt, mig Pr. Koburg és Gr. *Clairfait* az említett helyeken viaskodtanak az ellenséggel, meg támadta a' Frantziákat, és ennek jobb szárnya ellen *Davidovich* Generált; bal szárnya ellen pedig hertzeg *Reusz* Oberstert küldötte, a' kik szerentsésen végbe is vitték a' reájok bízott dolgot; és egészen az Aquisgránumi erdőkhöz szorították őket.

Mártiusnak 2-ik napján, három colónnébait indúltanak ki a' Ts. K. seregek győzedelmeknek helyéről; és egyenesen Limburgnak Hertzograde nevű városkája felé vették útyokatt. Az itt fekvő ellenség halván a' Frantziáknak Aldenhövennél való szerentsétlenségeket; nem bátorkodtak az Austriai vitézeket bé várni; hanem néhány órákkal az előtt sántzaikat oda hagyván el futottanak. *Károly* fő hertzeg, a' ki az előre ment sereget kormányozta; a' miut lehetett utázmok etélt;

és sokakat el fogott *arrier garde*, az az, hátul menni szokott seregeik közül. A' sereg dereka *Herve* és *Herczogenrade* között telepedett le, ellenben a' Württembergi Printz még azon napon Aquisgránum felé indúlt, és három colonnéra osztotta fel a' kormánya alatt lévő Ts. sereget. Az első colonnéval maga ment a' Printz az ország úttján, a' második és harmadik *Elsdorf* felé vette útját, holott az egygyikkel *Davidovich* Generál jobbra, a' másikkal pedig *Hutten* Generál balra tartottanak. Még minelőtte Aquisgránumba érkeztenek volna ök, már oda hagyták a' Frantiák a' várost; de mivel a' *Hertzogenrádétól* el futottak velek magokat öfzve kaptsoták, ismét vízfőzsa mentenek a' városba, és az ottan találtatott Ts. jáger katonákat ki kergették. Maga a' Württembergi Printz is oda jutván, a' város előtt fekvő hegyekre vitte colonnéját, oda vonatott néhány ágyúkat is, *Mahóni* és *Brády* fő Strázsza mestereket pedig a' városnak két kapuin parantsolta bé rohanni, a' kik az ottan lévő Frantzokkal a' piaztzon szembe szálván sokakat el ejtettek, a' többit pedig kényszerítették a' várost el hagyni. Még is azért, újokban öfzve szedték erejeket, derekasan puskáztak vitézeinkre, és hogyha attól nem tartottak volna, hogy *Davidovich* Generál hátok megé kerülvén két tűz közé fogják őket szorítani, bizonyossan ki üzték volna katonainkat a' városból. Sokan el hullottanak közülök, 62 rabságbat estenek, és 3 ágyút vesztettének.

Folytatását májsszorra hagyom.

Austriai és Szövetséges Belgyiom.

A' miólta a' Frantiák *Brüszszelből* ki üzetek, azóltától fogva semmi rendeletlenségek nem tapasztaltatnak ottan, minden hív szívű lakos örvend a' Frantzia járomtól lett meg szabadulásán. Minthogy a' hadi seregek tovább mentenek, a' polgár katonák állanak strázsán. Ebből is kitettzik fejedelmünknek betses személyével és ural-

kodásával való tellyes meg elégedések. Nem ke-
 ves zsákmányt kaptanak vitézeink a' Belgyiom-
 ból ki lódult Frantzoktól. *Termondében* 18. hadi
 bútorokkal, eszközökkel, ágyúkkal meg terhelt ha-
 jókat fogtanak el; a' Mózsa vizén is sokakat.
 Tsak nem minden nap vitettettek ezen által a'
 fogoly Frantziák. *Méchelen* 600. Prusziái huszá-
 rok, és 10,000 gyalog katonák mentenek Aprilis-
 nek 4-ik napján által. Bizonyosnak lenni írják a'
 Lejdai újságok, hogy a' Brédában feküdt Frant-
 zok capituláltak, az az, szabados el menetelnek
 nyérése alatt által adták a' Hollándiai seregek-
 nek a' várat. Így bántak *Gertruidenbergel* is, pa-
 rantsolatot kapván *Damourier* a' N. Gyülestől,
 hadi seregeinek vízfzra vonására. Senki sem vólt
 nékiek abban akadályoztatásokra, mivel már an-
 nakelőtte úgy égyezett meg a' két hadakozó rész
 egymás között, hogy ok a' városoknak és hely-
 ségeknek meg sértődése nélkül masirozhafsanak
 ki Belgyiomból és Hollándiából *Méchelen*, *Gen-
 ten*, és *Dornikon* által, még pedig Austriai sere-
 geknek védelmezése alatt, melly annyival fzüksé-
 gesebb vólt, mivel minden rendbe és karba hely-
 heztetett lakosok; de kiváltképen a' köz nép bolz-
 szút kívánt rajtok állani, közöttök gyakorlott tör-
 vénytelenségek miatt. Mártiusnak 27 napján Rot-
 terdámba érkezett Angliai két hajók azt a' hirt
 vitték oda, hogy Jersaj mellett 36 hadakozó ha-
 jók vólnának készen; hogy azokon mintegy 6000
 hazájokból ki költözött Frantziák és 8000 főből
 álló Anglus katonák, kik rész szerént Scotiából,
 rész szerént pedig Hyberniából valók, vagynak ké-
 fszen a' tovább való menetelre. Ugy hallatik,
 hogy kis Britanniának (*Bretagne*) valamellyik ki
 kötő helyében fognak szárazra szállani, holott a'
 Frantzia Aristocraták, az az nemesek erőt vette-
 nek, sőt még a' köz nép is meg únván az új con-
 stitutiót, az Anglusokhoz kaptolták magokat, 's
 készek velek égyütt fegyvert fogván egész Párisig
 menni. Hasonló indulattal és fel tétellel vagnak
 Pictaviumnak és Turóniának lakosai 's egy

átallyában nem akarják tovább a' N. Gyűlésnek kégyetlenségét szenvedni, mindnyájan királyt kívánnak magoknak. Kis Britannianak fő városához Renneshez nyóltz órányira öfzve is tsaptak immár a' patriotákkal, és sokakat meg öltének közölök. Ebből leszen még, ha tökéleteliségre mehet, az az, ha jókor eleit nem veszi a' N. Gyűlés, derék pástétom, mellynek ételében a' Frantzia nemzet tized iziglen való maradékainak fogaik is meg fognak vásni.

Anglia Ország.

Az Angliai Ministerium árgusi szemekkel vigyáz Frantzia Országának mostani környűl állására, semmit el nem mellözvé, a' mi a' Britanniai constitutióának állandóságát, és a' haza előmenetelét tárgyazza. Múlt Mártiusban meg halván, hogy a' Frantzia hajók *Jersey* szigetére, holott 8000 hazájokból ki költözött Frantzok tartózkodnak, akarnak ütni; leg ottan parantsolta a' *Plymuthi* Admirálnak, hogy minden hadakozó és kapzsi hajóit annak védelmezésére küldje. Az Admirálitási Collegium arról is eleve való rendeléseket tett, hogy *Egmont* és *Illustre* nevű hadakozó hajók 49 óra alatt a' nevezett szigethez indullyanak (j). Azon *Flotte*, avagy hadakozó ha-

---

(j) *Admiral*, *Amiral*, *Ammiraglio*, *Admiralis*, (lat. *Praefectus classis*) épen annyi a' hajós seregeknel, mint a' *Generál* a' szárazon lévő seregeknel. *Arábiai* szótól vette eredetét, a' melly tulajdonképen urat, és fő kormányzót jelent. Kiváltképen a' *Saracenusok* között volt ez a' szó, és *titulus* gyakorlásban. Tőlök kapták a' *Siciliaiak* és *Genuaiak*, 's ők voltak Európában leg elsőbkek, a' kik hajós seregeik kormányzóinak adták ezen *titulus* idővel más nemzetek is követték őket. Az An.

jókból álló sereg is, melly két 90, és öt 74 ágyúkat hordó hajókból és Fregattákból áll, és a' mellyeknek kormánya *Gardiner* Admirálra vagyon bízva, immár a' tengeren úszik, és a' napnyugoti Indiákra indúlt Frantzia Flotte után leselkedik (v). Egész Európa mozdulásban vagyon, magok az istenek is, úgy mint Jupiter, Saturnus és Neptunus ki költenek a' Frantziák ellen, 's hadat indítottanak ellenek. A' tengeren úszkáló Anglus hajók gyakorta gazdag zsákmánnyal térnek vilzfia. Minap 4 frantzia kapzsi, és néhány kereskedő hajókat fogtanak el. A' Spanyol hajók is el kezdték immár a' tengeren való ellenségeskedést, és két kafféval meg terhelt *Martinique* szigetéből hazafelé indúlt Frantzia kereskedő hajókat tartóztattak fel *Malagában* (a). Az Angliai Ministerium 100,000 font Sterlinget petsételtetett

gliai Flotta, az az, hadakozó hajó sereg közönségesen három Gesvaderre, avagy Escadre-re vagyon fel osztva, az elsőnek veres, a' másodiknak fejér, a' harmadiknak kék a' vitorlája, és mindenik Escadrónál három fő tisztnek vagynak u. m. egy Admirál, egy Vice Admirál, és egy Contre Admirál, a' kik immediate, egyenesen az Admiralisi Collegiumtól, az az, a' tengeri dolgokra 's hajó seregekre nygázó fő méltóságú személyekből álló gyülekezettől függenek.

(v) Flott-nak nevezik a' hajósok közönségesen mind azt, valami a' tengeren úszik. Ettől vette a' Flotte is eredetét, melly tsuportosan másuvá hajóházó, hadakozó és kereskedő hajókat jelent. Flotille pedig két avagy három fregattából álló, és a' Flotte előtt menő apró hajó sereget teszen.

(a) *Martinique* szigetről már fellyebb, u. m. p. 28 vólt szó. *Malaga*, *Malaca* egy magas he-

el a' Londoni bankóban, mellyet kétség kívül azoknak számokra rendelt a' Párisi N. Gyűlés, a' kik által ellenséges fel tétéleit tökéletességre akarta vinni.

Frantzia Ország.

Egész Európának szemei a' Frantzia nemzetnek mostani kétséges ki menetelü környül állásaira vagynak függesztetve. Ha valaha, most bizonyára rendkívül való félelem között tántorognak a' Jakobinusok, 's velek együtt a' N. Gyűlés is. Mártiusnak 29. napján tartatott ülésben *Danton* javaslására azt végezte el, hogy minden szabadságát szerető Frantzia egy *piquet*, az az, hegyes tört szerezzon magának a' nemzet ravására, és mennél előbb lábira állyon a' Revolútió ellen rendeltetett itilő birákból álló gyülekezet. — Ugyan ekkor határoztatott az is meg, hogy a' köz társaság belső ellenségeivel sem békelséget, sem fegyver nyugovást nem kelletik szerezzni. Sőt azt javasolta *Roberspiere*, hogy a' Bourboniai Háznak minden vérség szerént való atyafiai és tagjai, nyóltz nap alatt üzettsenek ki a' Fr. közönséges társaságból (b). Továbbá, hogy a' közönséges bátorságra és tsendefségre vigyázó Comité, avagy deputáció rendelést tegyen, minden gyanús embereknek fegyvertől való meg fosztat-

---

gyen fekvő erős és régi város Grenadában, Spanyol Országának egy nevezetes tartományában. A' nevezett város ugyan fekvésére nézve nem nagy, de népes, mellyben derek fegyveres ház találtatik. Szép ki kötő helye két hegyen épült citadella, avagy külső erősség által védelmezetik. A' Malagai bor híres egész Európában, és sok hasznot ad a' lakosoknak.

(b) Bourboniai Háznak neveztetnek azok a' fejedelmi családok, mellyek IV. Henrik Frantzia

tásokra. A' Párisi Maire, az az, fő polgár mester *Page* a' város néhány osztályainak küldötyeivel meg jelent a' N. Gyűlés előtt, és az egész polgárságnak képében e' kérdést adta eleibe, hogyha elegendőnek lenni gondolja é magát a' hazának mostani veszedelmes környül állásai közül való ki mentésére, avagy nem? Ez a' kérdés nem kis szöveget ütött a' Gyűlés tagjainak fejekbe, által nem látván, mi végre tette legyen azt eleibe a' polgárság. Ki egy, ki másképen gondolkozott és belzéllett a' kérdésre adandó feleletről, végtére azt a' választ adták arra, hogy, ha Páris városa a' N. Gyűlésnek bátorságára és javára illendőképen vigyázni fog, semmi kétség nints a' felől, hogy a' hazát és köz társaságot minden veszedelméből ki ne menthesse. — Harmad nappal az után, idején reggel, Párisnak minden osztályaiban *general marsch* üttetett, az az, jel adattatott a' fegyveres polgároknak a' ki rukkolásra, minden tömlöztöknél, és közönséges kázfizáknál álló vigyázatok meg erősítettek, és patrouillok, t. i. utzákon járkáló fegyveres emberek küldettnék ki. Természetesen nagy rémülésben vóltanak azok, a' kik előre nem tudták ennek valóságos okát. Ez így lévén, házonként jártanak a' városnak előjárói, minden fegyvert el szedtenék a' lakosoktól, és sok gyanús embereket küldötnének fogságba. *Marsilidból* Provinciának igen népes kereskedő városából azt a' szomorú hirt vette a' N. Gyűlés, hogy *Paoli* Generál el akarta *Corsica* szigetét Frantzia országtól

---

királytól, a' ki annakelőtte Bourboniai herczeg és Navarrai király vólt, vették eredeteket. Ide tartoznak mostan a' szerentsétlen XVI. Lajosnak fia, testvérei Printz Konde, az Artésiai Gróf, és a' közönségesen gyűlötségsé lett Aureliai vólt herczeg *Egaine* Filiep. Ezekén kívül még a' Spanyol és Nápolyi királyok, és a' Pármai herczeg is.

szakasztani, és az Anglusok segedelme által magát annak Dictátorává, az az, tellyes hatalmú kormányozójává tenni. Szándéka el árúztatván el fogattatott, és a' mint hallatik, vasra veretve fog Párisba vitettetni. Ennél még kedvetlenebb hírek is mentenek a' N. Gyűlésbe, nevezetesen, hogy a' Contra-revolucionistáknak száma naponként nevededik; hogy felső Langvedociának városában *Castriesben*, Mártiusnak 14-ik napján éjjel a' szabattságnak fája le vágattatott; hogy a' Belgyiomban, és Holláudiában lévő hadi sereget egymás után éri a' Szerentsétlenség, hogy Brédát, Gertruydenberget, Willemstedtet, és Antverpiát oda hagyták a' Frantziák; hogy a' Bresti Flotta a' tengeren támadott nagy szélvész miatt csak nem semmivé tétettetett; hogy a' *matrosok*, az az, a' hajókon szolgáló hajós legények, a' kormányosnak nem engedelmeskednek; hogy *Duval* hajós hapitány kéntelen lévén az evező lapátot kezébe venni, a' rettenetes szél által úgy üttetett a' hajó derekához, hogy mingyárt kétfelére repedt szíve kamarája; hogy *Custine* General magát Landauba vízfzra húzta s. a. t.

Alsátziában is igen vezzedelmeseknek tapasztaltatnak a' környül állások. A' polgárságnak nagyobb része békételenkedik a' Párisi N. Gyűlésnek despotismusa ellen, és kevesen találtnak az ifjúság közül, a' kik a' szabattság mellett továbbba hadakozni akarnának. Ama nevezetes ex-barát *Schneider Eulogius*, az Argentoratumi (Strafzburgi) piatzon cathédrát emeltetvén, abba fel ment, és minden ki gondolható elmésséggel 's ékesen szóllással kivánta a' lakosok sziveikben el aludott patriotismusnak tüzét-élelvezetni. Buzgoságában motskolni kezdte őket, mellyen meg indulván amazok, le akarták ötöt a' cathédrából vetni. Ő is észre vette a' sáfrán illatot, nem várta a' le vettetést, maga le szállott, 's titkon el szökött. Kiváltképen a' *recrutirung*, avagy erőszakos katona szedés miatt támadnak sok zenebonák. Új *Brisacum* (Neubreysach) egy 150 polgárból álló városka 30; Kolmár pedig 130

embert tartozott állítani. Sem pap, sem mester, sem egyházi, sem iskola tanító nem vonhattya magát hátra, hogyha a' sors réá esik, tettzik nem tettzik, fegyvert kell az oldalára kötni. Múlt Mártiusnak végén négy püspöki vicariusra, és egy protestans iskola igazgatójára esett a' sors, és mind öten katoná ruhába öltöztettek. Egy ifjú polgár 100 talléron fogadott maga helyett katonát, a' ki a' pénznek felét a' hazának öltárán tette le hazafiúi szeretetének bizonyosságára. De mindenek felett leg nagyobb félelmet és rettegést szerzett bennek, annak, a' kibeneddig minden reménységeket helyhezítették, töllök lett el pártolása, és az Austriai seregekhez lett által menetele. *Dumourier* értem, ezt Frantzia nemzetnek nagy bálványát, kinek ezerségén, hadi fortélyain és szerentsés hadakozásán épen annyit építtenek ök, mint a' régi Chártagóbéliek Hannibálnak erején. Nem tsak ő maga, hanem vele égyütt több nevezetes fő tisztek is el hagyták a' frantzia zászlót. Kétség kívül *Custine* is fogja példájokat követni. Minekelötte *Bournonville* hadi ministert, és társait meg fogatta, 's által küldötte volna *Dumourier*, testvérének fia egyik segédjével polgári köntösbe fel öltözve, négy lovas jáger katonák őrizete alatt elő álló vigyázatainkhoz ment, és azt kívánta, hogy vigyék őket az ottan commandirozó tiszthez, a' ki szinte ebéd felett lévén, meg tartóztatta ötet magánál. Több Austriai officirek is voltak az ebéd felett jelen, a' kik sem *Dumourier*, sem a' patrióták feől nem emlékeztenek ditsiretesen. Ő is, t. i. a' *Dumourier* atyafia meg vallotta azt, hogy a' patrióták nem érdemlik a' ditsiretet; ellenben azt is hozzá tette, hogy ök *Dumourier*t nem ismervék, és hogy tsak nyóltzad nap múlván is másképen fognának rólla beszélleni. Ebéd után Monsba mentenek, hogy ottan különösen beszéllhesenek Pr. *Koburgal*. Mi lett légyen titkos beszédeknek veleje, meg mutatta a' következés. *Bournonville* fogságba küldetésének historiájához még ez is tartozik, hogy minekutánna ő és társai *Dumourier*hez érkeztenek, és a' N. Gyülésnek parantsolattyát ki

nyilatkoztatták volna nékie, így szólott nékiek:
 „Uraim! jól tudjátok, hogy én mindenkor úgy
 „viseltem magamat, mint a' Fr. Közönséges tár-
 „saságnak egy leg hivebb tagja, kész vagyok
 „magam menetsége végett veletek égyütt Párisba
 „menni, engedjétek meg, hadd tegyek némelly
 „jó rendeléseket. Ki ment, hívatta segédjeit, és
 „világosan meg mondotta nékiek, mi végre men-
 „tenek légyen hozzá a' N. Gyűlésnek biztosai.
 El vísznek, úgymond, engemet, hogyha néktek
 tettik, el megyek velek, hogyha pedig ellen-
 keztek el menetelemben, légyetek figyelmetesek
 arra, a' mit mondok. Mindnyájan egy szível, lé-
 lekkel a' velek való maradásra kérték ötet. Jól
 vagyon, úgymond *Dumourier*: „Az Isten és ti
 magatok vagytok bizonyosságaim, hogy én mint hív
 hazafi, és mint emberséges katona, mindenkor tely-
 tyesítettem köteleltségemet, de most látom, hogy te-
 le van a' N. Gyűlés gaz emberekkel, a' kik nem
 állották ártatlan királyokat meg ölni. Sokkal
 hatalmasabbak ellenségeink, mintsem mi azoknak
 ellenek állhatnánk. Nó tehát kaptsollyátok hozzáim
 magatokat, és ismérjétek meg szerentsétlen kirá-
 lyunknak fiát, királynak lenni. Fel tételünknek el-
 éérésére, kaptsollyuk öszve magunkat ellenségeinkel,
 állítsátok ki az egész tábort, 's mondjátok meg né-
 kiek értelmemet. — Végbe ment parantsolattya,
 mindnyájan ezt kiáltották: *Éllyen XVII. Lajos és*
Dumourier. Az ég felé hajították süvegeiket, és
 örömmel meg esküdtenek királyoknak hűségére.
 Jelentést tett erről *Dumourier* Pr. Koburnak, és
 annak bizonyosságára küldötte nékie *Bournonville*
 hadi ministert és társait.

Igy lévén a' dolog, nintsen egyéb hátra,
 hanem hogy a' N. Gyűlés két végezést hozzon.
Elsőszor, hogy a' Frantzia közönséges társaság
 hasonló a' pünkösti királysághoz; *másodszor*, hogy
 öök fufsonak el a' hová futhatnak, masként úgy
 fognak velek mások bánni, mint öök királyokkal
 és sok betsületes hazafiakkal bántanak.

Magyar Ország.

Jól tudván én azt, hogy a' verseknek semmi helyek nintsen a' politica újságok között, nem örömet iktatom bé azokat a' *Magyar Kurirba*. De mivel a' következők a' jelenvaló háborús környül állásokat, szépen tárgyazzák, e' mellett a' versek mind a' dologra, mind az elmés- ségre nézve igen szépek, mellyeket Piskóltón lakos Rhédei *Rhédei László* úr irt egy jó baráttyá- nak, és nekem fel küldött: köteletségemnek len- ni tartoztam levelével együtt ide bé iktatni.

Meg setéültt az ég szemeit bé hűnta,
 Mert a' Frantziákat nézni már meg únta.
 Tündöklő tsillagit gyáfszal borította,
 Mert az Úr kenettét jaj! jaj! el óltotta.
 Keseregjen tehát 's a' királyt sirafsa,
 Világ könyveibe estét bé irafsa.
 Bánatimnak e' bal sorson nintsen másfa,
 Akarom hogy hibás versem más is láfssa.
 Szörnyű eset buval mellyért torkig telem,
 Boszfzúmat nem birom, ökröndözve nyelem.
 Hát más a' ki néki attyafia 's vére,
 En nállom képzelem mélyebb búkat ére.
 A' Frantzia ellen már tehát így irok,
 Midön bánatimmal ellene nem birok:
 Vólt Frantz a' czimered szép három lilion,
 Fényes vóltál régen mint vala Ilion,
 Királyod éltének de lettél rontója,
 Ugy romlász el Páris, miként hires Trója.
 Három lilionod tövéből ki szárad,
 Volter miatt a' bűn mivel benned árad.
 Mi lesz hát czimered? az Akteon ebe,
 Mert résztes vagy nemzet királyod vérebe.
 Három lilionod a' Szent-Háromságot,
 Példázta, úgy irom e' nagy Uraságot.
 Meg vetted ügyé ennek jelentését,
 'S imádod az észed bolond mivelését.
 Nem kell Római Hit 's más keresztény vallás,
 De kell Volter és más ördögi sugallás.

Kényes voltál ézfzel sok világi jóddal,
 Így nem szégyeltedé bánni királyoddal.
 Ártatlan Akteon hóhéréva lettél,
 Frantzia név helyett amalékot vettél.
 Jó Uradat *Lajos* te széjjel szaggattad,
 Kain vagy, Abelnek vérét ki ontottad.
 Boszszuállást kiált királyodnak vére,
 Jertek hát királyok földön vizen erre.
 A' szép lilionnak aranyós helyére,
 Eb főket tegyetek a' Frantz tziherére.
 Párisra rakjátok Trója gyász ruháit,
 Vizen és szárazon vigyétek prédáit.
 A' hol ki ontatott vére a' királynak,
 Ott legyen a' helye Ilion várának.
 Abel, vagy Akteon legyen *Lajos* neve,
 Kain a' Frantzia, czimere eb feje.
 Hányátok ott kardra a' pártolkodókat,
 E' nemzetet mint egy Istent tagadókat.
 Hogy legyen ez világ rémitő példája,
 Ruhád 's nyelved, bölond, a' ki nem utálgás.
 Felséges nagy Urak im szóllok hozzátok,
 A' király vért kérlek porba ne hadjátok.
 Kérjétek az Istent segítségül léfzen,
 Mert az ártatlan vér kiált nagy mérészen.
 Fel áldoztad *Lajos* király igafságod,
 Fel áldoztad ingyen szép ártatlanságod.
 Akteonná lettél, tulajdon népeid,
 El téptek szaggattak jól tartott ebeid.
 Abel vagy a' nemzet lett ellened Kain,
 A' Frantzia nép most hóhér igen fain.
 Dávid Amalékot halálra ítélte,
 Hogy Sault meg ölte mikor ki beszélte.
 Én téged Frantzia pokolra itéllek,
 Menny oda veled én többet nem beszéllek.
 Látom *Lajos* király lett a' mártírotok,
 Keresztények között nem lehet sorotok.
 Látod Uram Isten e' nagy szörnyüséget,
 Hogy a' Frantz hohérol királyi felséget.
 Ally elő Mennyei Úr és fegyvereddel,
 Ally boszszút kardodat mind addig né tedd el.
 Szorj rájok ménykövet sok tüzes elsővel,
 Hogy ha meg nem térnek te hozzád idővel.

Vagy angyalod küld ki a' Frantz táborára,
 Töröld el e' népet világ tsudájára.
 Karjain fusson le e' nemzetnek vére,
 Bofzszút kiált, mivel király *Lajos* vére.
 Gyalázatot 's veszélyt hozzá e' nemzetre,
 A' ki vezérelte őket illy esetre.
 Kegyelmezz *Lajosnak*, kik kérlek kegyelmet,
 Mint Ráháb érdemlik azok e' figyelmet.
 Az URnál értetek én is esedezem,
 Sirásom 's irásom így már bé fejezem:
 E' földi Felségnek jertek sir halmára,
 Boruljunk 's mondjuk ezt lelkének javára;
 Isten irgalmazzon fiáért lelkének,
 Legyen bofzszulója ártatlan vérének.
 Sirásuk, sirjatok tűz viz magos egek,
 Könyvet hullafatok setétes fellegek.
 Így irtam szívemnek mert keserősége
 Nagy vólt, verseimnek már itt lézzen vége.

Piskóltón 9-ik Mártiusban 1793-ban. Cluj

Az új Magyar Kurirnak érdemes Olvasóihoz.

Közelebb múlt két hét alatt egynéhány panaszol-
 kodó levelek érkeztek hozzám. — Sokan azon pa-
 naszolkodnak, hogy noha ők, még a' múlt De-
 cemberben, és Januariusban fel küldötték a' de-
 resnek az abrak árrát, még is semmi újság leve-
 leit nem vették az új Magyar Kurirnak — Másik
 azon, hogy újság leveleimet vagy későn, vagy
 ritkán, vagy igen rendeletlenül veszik, és néhány
 darabjaik ki maradtanak.

A' mi illéti az elsőbb rendbelieknek panaszo-
 kat, arra azt felelem, hogy én csak azoknak küld-
 hettem, s' küldöttem újságokat, a' kiknek ér-
 demes neveiket a' nékem által adattatott Protocol-
 lomban találtam. A' kik még eddig jelentették ma-
 gokat mindnyájoknak meg küldöttem, meg kül-
 döm ezután is, csak hogy ne sajnállyák tudtomra
 adni.

A' másod rendbeliek előtt következendő okokkal mentem magamat. *Először* Typografusomnak eleinte keves magyar betűi lévén, lehetetlen volt mindenkor, jókor el készíteni újságaimat: de már most elegendő betűket öntetvén a' nyomtatóm, ebben többé hiba nem fog esni. — *Másodszor*: Egy segítő társat fogadtam magam mellé, olly véggel, hogy engemet a' titulosok le írásában, ki nyomtattatásában, el készítésében és az újságoknak el küldetéseiben segéllyen. E' pedig, nem tudom mitsoda okból indítatván, egyikben sem járt el kötelessége szerént, sem a' copertáknak ki nyomtatására, sem másra nem vigyázott, hanem a' minn négy 's öt óráig kellett volna néki dolgozni, fél óra alatt el végzette, a' hirtelen való dolog pedig sohasem esketik meg rendeletlenség nélkül. *Harmadszor* a' nékem által adattatott coperták között olyanoknak neveik is voltak már akkor, mikor én az újság íráshoz kezdettem, a' máséhoz mentenek. Minden expeditió előtt ki kellett tehát ezenek copertájakat a' többek közzül keresni, ebben pedig mindenkor hiba esett segítő társam vigyázatlansága miatt, mellyből a' következett, hogy némelly újság leveleimet vették E. Olvasóim, némellyeket nem, melylyenméltan bosszonkodhattak. Mióta el kezdettem a' M. kurirnak folytatását, egy nap se múlt el, a' mellyen ne szaporodott volna olvasóimnak száma és még is minden expeditiókor kisebbült az el küldetett újsásoknak száma.

Az illyeten redevetlenségeknek el távoztatására újabb rendbe szedtem olvasóimnak neveket, és most már újabb copertákat nyomtattatok. Ebben sem bizom magamat másra.

Tobnire engedelmet kérek esett hibáimról, 's magamat továbbra is a' nemes Publicumnak irántam való szives hajlandóságába ajánlom. Irtam Bétsben Szent-György havának 19dik napján.

Doct. Decsy Sámuel.